

De vaste commissie voor Financiën heeft op 17 juni 2015 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën over zijn brief van 1 juni 2015 met betrekking tot de afgedane moties en toezeggingen (Kamerstuk 34 000 IX, nr. 28).

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie,
Van den Eeden

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief. De leden lezen met belangstelling de stappen die de Staatssecretaris heeft genomen in het kader van de motie Neppérus c.s. in het kader van het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika tot verbetering van de internationale naleving van de belastingplicht en de tenuitvoerlegging van de Foreign Account Tax Compliance Act (het FATCA-verdrag). Zij hebben nog de volgende vragen.

In de brief staat dat de Amerikaanse Belastingdienst een website heeft gemaakt waarop een overzicht is gepubliceerd met veel gestelde vragen voor mensen die niet in de VS wonen maar wel Amerikaans staatsburger zijn. Deelt de Staatssecretaris de mening dat Nederlanders met een dubbele nationaliteit, die nog nooit iets van de Amerikaanse Belastingdienst hebben gehoord, betere informatievoorziening horen te krijgen aangezien er nu verwarring ontstaat over de belastingaangifte in Amerika? Is de Staatssecretaris bereid de Amerikaanse Belastingdienst te contacteren en aan te sporen om een betere informatievoorziening tot stand te brengen? Ook wat betreft het voorkomen van dubbele belastingheffing.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie danken de Staatssecretaris voor het uitgebreide commentaar op de verschillende moties en toezeggingen van de afgelopen tijd. Zij hebben hierbij enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie zijn tevreden met de voortgang van het kabinet met betrekking tot het opnemen van anti-misbruikbepalingen in belastingverdragen met ontwikkelingslanden. De voortgang die wordt geboekt is bemoedigend, het nieuwe belastingverdrag met Malawi is hier een voorbeeld van. De leden van de PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris van Financiën en de Minister van Buitenlandse Zaken dan ook dit beleid met nog meer voortvarendheid voort te zetten.

Verschillende moties gaan over de rol die Nederland moet spelen in de strijd tegen belastingontwijking. De leden van de PvdA-fractie constateren met tevredenheid dat de Staatssecretaris deze handschoen heeft opgepakt, en dat Nederland zich inmiddels roert aan de vele tafels waar dit onderwerp wordt behandeld. De overeenkomst tot automatisch uitwisselen van rulings met Duitsland kan als blauwdruk dienen voor brede invoering in Europa. De leden van de PvdA-fractie zijn dan ook tevreden dat de Staatssecretaris de Europese plannen hiertoe ondersteunt. Daarbij moet wat betreft de leden van de PvdA-fractie goed gelet worden op de uitvoering. Het kan niet zo zijn dat staatssubsidies en onderhandse fiscale afspraken tussen overheden en bedrijven buiten schot blijven. De leden van de PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris hoe hij denkt dat dit voorkomen kan worden en of hij dit standpunt steunt.

De leden van de PvdA-fractie kunnen zich voorts vinden in het tijdschema met betrekking tot nog openstaande moties en toezeggingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief inzake fiscale moties en toezeggingen. Deze leden hebben hier enkele vragen over.

Allereerst vragen de leden van de fractie van de SP in hoeverre ontwikkelingslanden plannen van de OESO kunnen bijstellen, indien deze volgens de ontwikkelingslanden niet voldoen om belastingontwijking en/of grondslaguitholling effectief tegen te gaan. Kunnen zij voorstellen blokkeren dan wel aanpassen? Hoe wordt gegarandeerd dat hun opvattingen niet terzijde worden geschoven? Zijn ontwikkelingslanden individueel uitgenodigd om deel te nemen aan de besprekingen of alleen in groepsverband via bijvoorbeeld internationale organisaties? In hoeverre is er sprake is van gelijkwaardigheid wanneer de ene partij wel en de andere geen stemrecht heeft?

De leden van de SP-fractie hebben tevens vragen over de aangenomen motie Klaver en Merkies over de kopgroep tegen belastingontwijking. In de brief geeft de Staatssecretaris aan dat de belangen van Nederland en de kopgroep niet noodzakelijkerwijs parallel lopen. Kan worden uitgelegd wat hiermee wordt bedoeld? Welke belangen bedoelt de Staatssecretaris? Waar lopen deze niet parallel? Sluit Nederland zich aan bij de kopgroep?

Genoemde leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris enige helderheid te verschaffen over de tabel die weergeeft hoeveel investeringen op jaarbasis door Nederlandse bedrijven worden gedaan in ontwikkelingslanden waarmee Nederland een belastingverdrag heeft. In hoeverre geeft deze tabel nu een onderscheid weer tussen investeringen door Nederlandse bedrijven en bedrijven die via Nederland investeren? Kan dat onderscheid worden gemaakt? Staat de investeringsstroom per jaar op transactiebasis grofweg gelijk aan de investeringen die door Nederlandse bedrijven worden gedaan? En staat de waarde van de gecumuleerde investeringen ongeveer gelijk aan de investeringen die zijn gedaan door bedrijven die via Nederland investeren? Zo nee, hoe moeten de leden deze tabel lezen, vragen zij de Staatssecretaris?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de fiscale moties en toezeggingen. Deze leden hebben hier nog enkele vragen over.

De leden van de CDA-fractie lezen dat de AFM acht klachten heeft gekregen over het beëindigen van de dienstverlening aan burgers met de Amerikaanse nationaliteit. Waarom vormden deze meldingen voor de AFM geen aanleiding om een (beperkt) verder onderzoek te doen? Op welke wijze zijn deze burgers verwezen naar andere banken die wel diensten verlenen aan Amerikaanse staatsburgers? Zijn er door de AFM momenteel andere problemen signaleerd bij de uitvoering van de FATCA-wetgeving?

De leden van de CDA-fractie betreuren het dat de Staatssecretaris geen mogelijkheden ziet om de administratieve lasten te beperken bij de Vpb-plicht voor overheidsbedrijven waar het gaat om lichamen met (voornamelijk) vrijgestelde activiteiten. Is er een nieuwe raming van de verwachte opbrengst van de Vpb-plicht voor overheidsbedrijven en van de verwachte administratieve lasten?

De leden van de CDA-fractie zijn verbaasd dat in de brief niet wordt ingegaan op de tax gap. Kan de Staatssecretaris meer duidelijkheid geven over de voortgang van het onderzoek naar de tax gap, zowel bottom-up als top-down? Deze leden achten dit meer dan ooit van belang, nu het een belangrijke maatstaf is in het rapport over de hervorming van de Belastingdienst.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

Internationaal fiscaal beleid

«Minister Ploumen heeft op 4 maart jl. een overeenkomst met de OESO ondertekend om de actieve deelname van ontwikkelingslanden in het Base Erosion & Profit Shifting (BEPS)-project met technische en financiële ondersteuning te faciliteren. Nederland zet daarom actief in op het verlenen van technische assistentie aan ontwikkelingslanden. Dat doet Nederland zowel bilateraal als via multilaterale programma's van bijvoorbeeld de OESO. Ik beschouw de motie hiermee als afgedaan.» Van welke begroting wordt deze technische en financiële ondersteuning gefaciliteerd?

De leden van de fractie van de PVV benadrukken dat er vanuit Nederland bij de Commissie moet worden aangedrongen om af te zien van richtlijnvoorstellen met maatregelen in het kader van belastingontwijking en belastingfraude. Er worden al maatregelen in het kader van de G20 en het OESO-BEPS-project op dat gebied uitgewerkt. En dat Nederland al helemaal geen medewerking te verlenen aan de Europese vennootschapsbelasting, waar nu door de heer Juncker weer nadruk op wordt gelegd in het kader van belastingontwijking en belastingfraude. Nederland moet maar weer eens opkomen voor haar eigen belangen binnen Europa en niet telkens het braafste jongetje van de klas willen zijn.

Vpb-plicht overheidsondernemingen

In de brief staat de volgende passage: «Overigens merk ik op dat ik in overleg met de medeoverheden, ten behoeve van de implementatie, constructief zal blijven bezien of er maatregelen genomen kunnen worden die de administratieve lasten verder zouden kunnen verlagen.» Deze passage verwijst naar een spanningsveld tussen wetsuitvoering en het verlagen van de administratieve lasten. Zou u dit nader kunnen toelichten en met een concreet voorbeeld kunnen verduidelijken?

Effect hanteren brutoinkomen op toeslagen

Kunt u aangeven wat het effect is van de diverse ondernemersaftrekken en de MKB-winstvrijstelling op de diverse toeslagen. Klopt het dat een ZZP'er hierdoor hogere toeslagen krijgt dan een werknemer in een vergelijkbare situatie?

Fiscaal gedreven emigratie van aanmerkelijkbelanghouders

Kan de Staatssecretaris in het kader van de motie van de leden Groot en Bashir, waarin verzocht is om een aantal maatregelen te onderzoeken waardoor belastingontwijking door fiscaal gedreven emigratie van aanmerkelijkbelanghouders kan worden tegengegaan, in gaan op de rol van Europese regelgeving op dit terrein en dan in het bijzonder de vrijheden uit het EU-verdrag (de vervanger van de door de Nederlandse burger verworpen Europese Grondwet)?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de brief. Zij hebben hierover een vraag. De leden van de D66-fractie vragen wanneer het overleg met de Vereniging Hogescholen en de MBO-raad naar verwachting wordt afgerond. Ook vragen zij of de verwachte uitkomst van dit overleg is, dat er een modelovereenkomst komt die onder de Wet

deregulering arbeidsrelaties een goedkeuring krijgt van de Belastingdienst, of dat het overleg op een andere uitkomst is gericht.

Vragen en opmerkingen van het lid Van Vliet

Het lid Van Vliet heeft kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris en heeft nog een tweetal vragen:

Fiscaal gedreven emigratie van aanmerkelijkbelanghouders

Inzake de fiscaal gedreven emigratie van aanmerkelijkbelanghouders, stelt u in de brief dat het onderzoek naar de in de motie genoemde maatregelen op dit moment loopt. Zijn er volgens de Staatssecretaris ook andere maatregelen die niet in de motie worden genoemd maar die wel zouden kunnen bijdragen aan tegengaan van fiscaal gedreven emigratie van aanmerkelijkbelanghouders?

Stelselherziening

Kan de Staatssecretaris aangeven of het schrappen van vrijstellingen, aftrekposten en/of kortingen in box 1, 2 en 3, kan leiden tot uitvoeringsproblemen bij de Belastingdienst? Kan de Staatssecretaris bevestigen dat het schrappen van faciliteiten altijd leidt tot vereenvoudiging en dat dit dus ook onder de huidige omstandigheden geen uitvoeringsproblemen zal gaan opleveren? Kunt u voorts een toelichting geven op uw uitspraak dat zelfs het «draaien aan tariefknoppen» onder de huidige omstandigheden al tot uitvoeringsproblemen kunnen leiden. Immers, als dat zo is, dan wordt het Belastingplan 2016 wel heel erg kort.